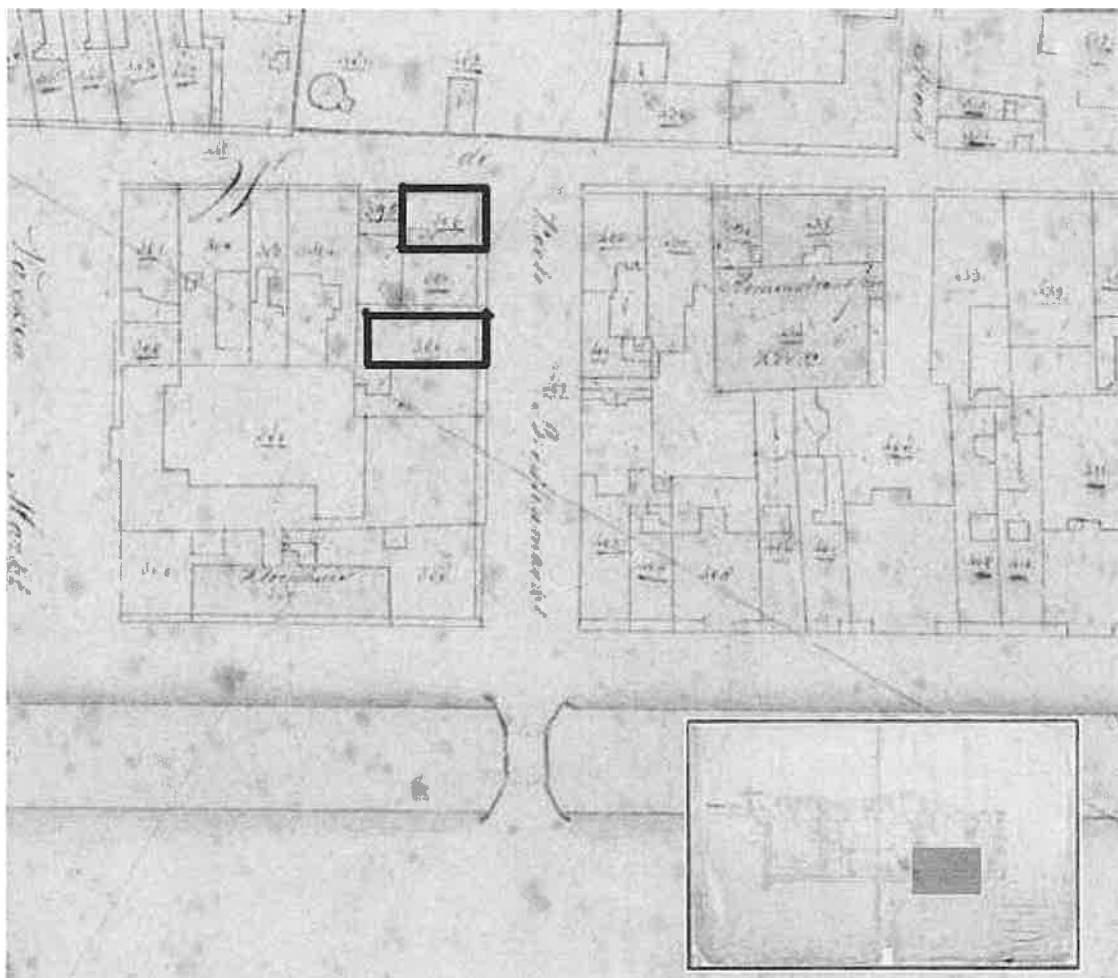

Korte Beestenmarkt 1 en 5

Den Haag

Bouwhistorische opname

Kerngegevens

Adres: Korte Beestenmarkt 5, 2512 GP 's Gravenhage
Kadaster: L 6943
Monumentstatus: rijksmonument nr. 17644

Adres: Korte Beestenmarkt 1, 2512 GP 's Gravenhage
Monumentstatus: gemeentemonument

Redengevende omschrijving nr. 5
(opgesteld in verband met de bescherming in 1967):
18e eeuws pand van goede verhoudingen met geprofileerde lijstgevel.

Adviseur bouwhistorie

Naam: Conserf - Monumentenzorg
Adres: Steenschuur 11
2311 ES Leiden
Telefoon: 071 - 5725328
Fax: 071 - 5725642

E-mail: info@conserf.nl
Website: www.conserf.nl

Foto omslag: Uitsnede kadastrale minuut 1832, www.watwaswaar.nl; in rood kader het pand nr. 1 en 5
aangeduid, bewerking Conserf 2011.

Voorwoord

In opdracht van BURG Y Bouwbedrijf te Leiden heeft Conserf Monumenten zorg te Leiden een bouwhistorische opname verricht in de panden aan de Korte Beestenmarkt 1 en 5 te Den Haag.

Het doel van dit rapport is om de historie van de locatie en de monumentale onderdelen van de betreffende monumenten te onderzoeken en vast te leggen.

Het onderzoek bestaat uit het bouwhistorische onderzoek ter plaatse van de panden. Deze vond plaats in augustus 2011. Tijdens de bouwhistorische opname van Korte Beestenmarkt 5 was het pand leeg. Korte Beestenmarkt 1 was gedeeltelijk nog bewoond, waardoor alleen de opslagruimte kon worden opgenomen. Tevens is archiefonderzoek uitgevoerd in het Gemeentearchief Den Haag.

De bouwhistorische opname is verricht volgens de Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek, 2009.

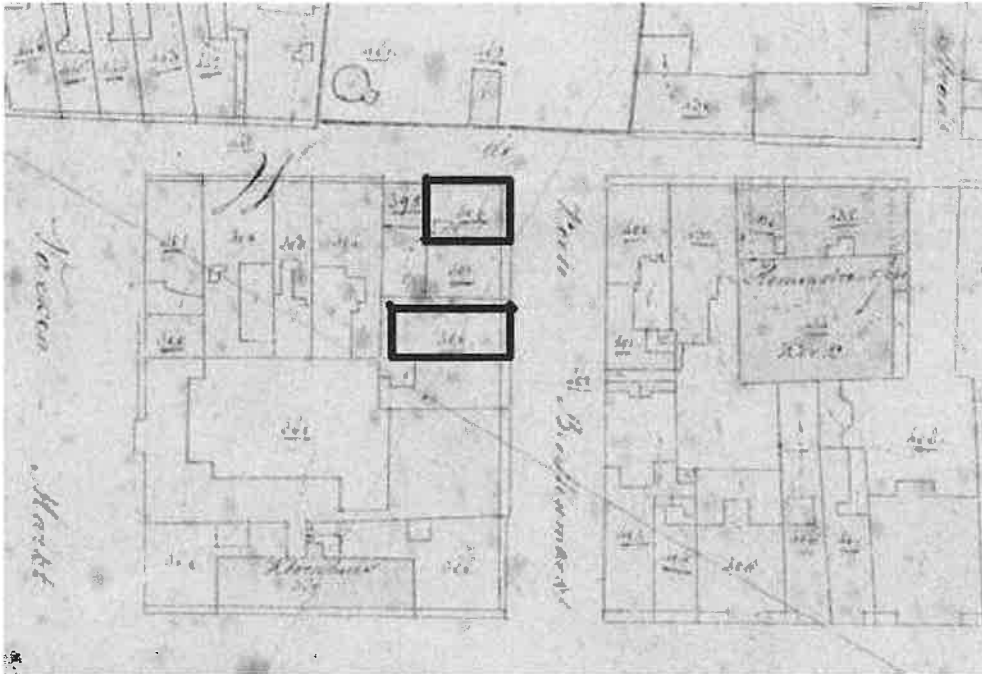
Tenzij anders vermeld zijn de afbeeldingen en foto's afkomstig van Conserf Monumentenzorg.

Leiden, september 2011

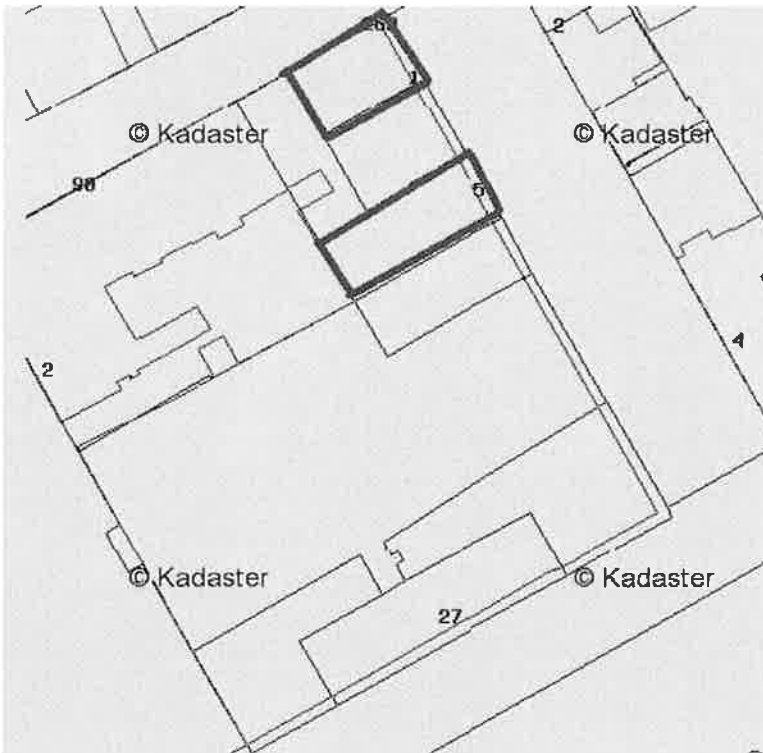

Inhoud

Voorwoord	5
1. Bouwgeschiedenis	9
1.1 Stedenbouwkundige ontstaansgeschiedenis	9
1.2 Bouwgeschiedenis	9
1.3 Gebruiks- en bewoningsgeschiedenis	9
2. Bouwhistorische beschrijving	11
2.1 Inleiding	11
2.2 Korte Beestenmarkt 1	11
2.2.1 Exterieur	11
2.2.2 Interieur	13
2.3 Korte Beestenmarkt 5	15
2.3.1 Exterieur	15
2.3.2 Interieur	15
4. Waardestellingen	21
5. Advies	25
Bijlage; Waardestellingstekeningen	26

Afbeelding 1 Kadastrale minuut 1832, www.watwaswaar.nl

Afbeelding 2 Huidige kadastrale kaart, www.kadaster.nl

1. Bouwgeschiedenis

1.1 Stedenbouwkundige ontstaansgeschiedenis

Beide panden zijn onderdeel van het centrum van Den Haag. Een groot deel van het Oude Centrum komt al voor op de oudste topografische kaart van Den Haag van Jacob van Deventer uit omstreeks 1545. De vestiging van de regeringsorganen van de jonge republiek gaf aan het eind van de 16de eeuw een belangrijke impuls aan de groei van Den Haag. Den Haag kreeg geen stadsrechten maar werd wel een belangrijke handelsplaats. De Korte Beestenmarkt is hier onderdeel van. De straat was onderdeel van de veemarkt die in dit deel van het centrum werd gehouden.

1.2 Bouwgeschiedenis

Korte Beestenmarkt 1 en 5 zijn beiden in de achttiende eeuw gebouwd. Bij beide panden is aan het exterieur niet veel veranderd, met uitzondering van de vensters. Korte Beestenmarkt 1 is geheel voorzien van nieuwe vensters, waarschijnlijk aan het begin van de 20ste eeuw. Korte Beestenmarkt 5 is gedeeltelijk voorzien van nieuwe vensters. Op de begane grond bevinden zich nog de oorspronkelijke schuifvensters. Op de eerste verdieping bevinden zich 19de eeuwse T-vensters en op de tweede verdieping 20ste eeuwse schuifvensters. De overkapping van de binnenplaats is uit 1950. In het interieur hebben meerdere wijzigingen plaatsgevonden. Bij de bouw hadden beide panden een 18de eeuwse interieur met gestuukte plafonds, wandbespanning en gestuukte en gedecoreerde schouwen. Op de tweede verdieping van Korte Beestenmarkt 5 zijn nog bouwsporen zichtbaar op de schouwen en deuren tegen de bouwmuren van de wandbespanning. In de opslagkamer van Korte Beestenmarkt 1 is nog de wandbespanning, schouw, en lambrisering zichtbaar. Ook zijn hier nog de oorspronkelijke binnenluiken zichtbaar. Wat er verder nog aan oorspronkelijke onderdelen aanwezig is in Korte Beestenmarkt 1 is helaas nog niet geïnventariseerd. Korte Beestenmarkt 5 is aan het einde van de 19de eeuw geheel voorzien van een nieuw interieur en ook een nieuwe kap. Tijdens de bewoning door studenten aan het eind van de 20ste eeuw is een groot deel van dit interieur verdwenen of zwaar beschadigd.

1.3 Gebruiks- en bewoningsgeschiedenis

Korte Beestenmarkt 1 is als woonhuis gebouwd en is waarschijnlijk rond 1919 onderdeel geworden van het conservatorium dat gevestigd was op de Nieuwe Beestenmarkt. De ruimtes zijn vanaf dat moment in het gebruik als kantooruimte en opslag. Na de verhuizing van het conservatorium werd het pand in gebruik genomen als appartementen. Momenteel staat het onderste appartement leeg en is het bovenste appartement bewoond.

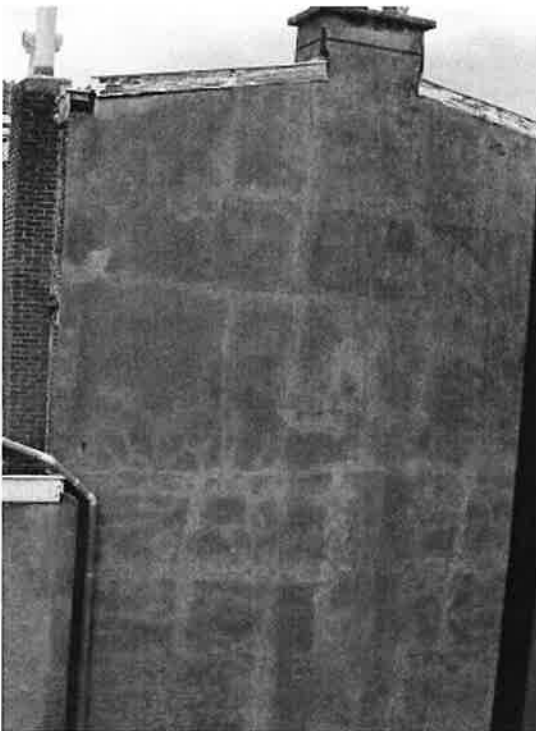
Korte Beestenmarkt 5 is gebouwd als winkel met erboven appartementen. De winkel is vanaf het begin waarschijnlijk al als fietsenwinkel in gebruik geweest. Het is zeker dat de winkel in 1919 al een fietsenwinkel was. De beide appartementen hebben twee ingangen waardoor aan te nemen is dat het altijd al twee losse appartementen zijn geweest.

Figuur 3 Voorgevel Korte Beestenmarkt 1

Figuur 4 Rechterzijgevel Korte Beestenmarkt 1

Figuur 5 Rechterzijgevel Korte Beestenmarkt 1

2. Bouwhistorische beschrijving

2.1 Inleiding

Korte Beestenmarkt 1 bestaat uit een vierkant pand met vier bouwlagen. Korte Beestenmarkt 5 heeft een rechthoekige plattegrond met vier bouwlagen. De binnenplaats op de begane grond is overkapt.

2.2 Korte Beestenmarkt 1

2.2.1 Exterieur

Van Korte Beestenmarkt 1 zijn drie gevels zichtbaar; de voorgevel, de linker- en rechter zijgevel.

Voorgevel

De voorgevel is een gestuukte lijstgevel. De onderzijde is voorzien van een zwarte plint en de bovenzijde van een kroonlijst. De kroonlijst is verdeeld in vier vlakken met aan weerszijden van de vlakken trigliefen met erboven een geison. De vlakken zijn voorzien van een gestuukte rechthoek met tussen de trigliefen een bloklijst. Tussen de eerste- en tweede verdieping bevinden zich vier gedecoreerde gevelankers.

Er zijn vier vensterassen aanwezig. Van beneden naar boven bestaan deze uit: linksonder twee keldervensters met erboven twee tweeruits schuifvensters; ernaast bevindt zich de entree deur. Dit is een paneel deur met bovenlicht en een stucwerk omlijsting. Rechts hiervan bevindt zich een houten tweeruits schuifvenster. Op de eerste verdieping bevinden zich vier tweeruits schuifvensters naast elkaar. En op de tweede verdieping drie houten bolvensters. De tweede vensteras vanaf rechts is een blindnis.

Linkerzijgevel

De linkerzijgevel bestaat uit een gestuukte blinde puntgevel. De begane grond is een belendende gevel. Op de nok van de gevel bevindt zich een gestuukte schoorsteen. De gevel is aan de bovenzijde afgewerkt met een boeiboord.

Rechterzijgevel

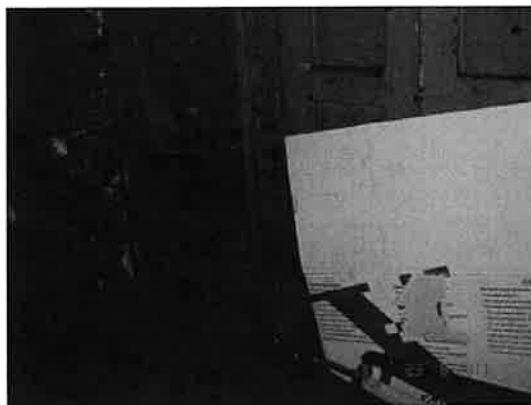
De rechterzijgevel is een rechthoekige gestuukte gevel met aan de onderzijde een zwarte plint en aan de bovenzijde een kroonlijst. Links bevindt zich een uitstekende gestuukte schoorsteen die ondersteund wordt met een houtconstructie. Tussen de begane grond en de eerste verdieping bevinden zich drie gevelankers. In het midden van de gevel bevindt zich een deur met dichtgetimmerd bovenlicht. De deur is een houten paneel deur met gietijzeren rooster voor het bovenste paneel. Rechts hiervan bevinden zich twee vensterassen. Op de begane grond en de eerste verdieping zijn dit tweeruits schuifvensters. Op de tweede verdieping zijn het twee blindnissen.

Dak

Het dak bestaat uit een zadeldak. Helaas was de dakbedekking niet zichtbaar.

Figuur 6 Lambrisering Korte Beestenmarkt 1

Figuur 7 Luiken en lambrisering Korte Beestenmarkt 1

Figuur 8 Rechter kelder Korte Beestenmarkt 1

Figuur 9 Schouw Korte Beestenmarkt 1

Figuur 10 Linker kelder Korte Beestenmarkt 1

Figuur 11 Opkamer Korte Beestenmarkt 1

2.2.2 Interieur

Oriëntatie: ruimte op de begane grond meteen rechts naast de centrale entree.

Een houten paneeldeur geeft toegang tot de zijkamer; een rechthoekige ruimte met aan de voorzijde een hoog raam dat aan de binnenzijde is voorzien van geschilderde dubbele vouwblinden.

Rechtsachter in de ruimte bevindt zich een kleinere paneeldeur naar buiten. Links achterin, tussen twee korte muren, is de houten trap naar beneden gelegen. De houten leuning heeft aan de uiteinden een mooi bewerkte voluut. Het plafond boven het trappgat loopt in een schuine vorm af, de vorm volgend van de trap die in de aangrenzende hal naar de eerste verdieping voert.

De kamer heeft een houten vloer, en alle wanden behalve de achterwand zijn voorzien van een lambrisering van geschilderde houten delen. Al deze wanden zijn ook voorzien van wandbespanning. De schouw is gemaakt van hout en is gemarmerd. Het plafond bestaat uit stucwerk.

Onder deze kamer bevindt zich een kelder met een enkelvoudige balkenlaag als plafond, een betonnen vloer, een betonnen onderzijde van de wand, met erboven gestuukte wand.

De begane grond bestaat verder nog uit een opkamer met kelder eronder en twee achterkamers. De opkamer bestaat uit een met gips afgetimmerd plafond waarin de balken nog zichtbaar zijn. De wanden waren voorzien van behang en een houten plank en een laminaat vloer. In de kamer is een kast aanwezig waarin de trap naar de kelder zichtbaar is met erboven houten planken. De 18de eeuwse decoratieve kozijn is voorzien van een modernere paneeldeur. Tegen de achterwand bevindt zich een spoelbak. In de rechterwand bevindt zich een bolvenster tussen Korte Beestenmarkt 1 en 3. In de linkerwand bevindt zich een door gips bedekte houten 18de eeuwse paneeldeur. Onder de opkamer bevindt zich de kelder. De kelder is een geheel gestuukte ruimte met een enkelvoudige balkenlaag als plafond. De trap naar de kelder is een gemetselde trap. In de kelder tegen de linkerwand bevindt zich een gemetselde schouw met rechts hiervan een klinkervloer.

Beider achterkamers zijn voorzien van een gips plafond waarin de balken nog zichtbaar zijn, gestuukte wanden met een houten plint en een laminaat vloer. In de rechterachterkamer is een kleine keuken aangebracht en een houten trap naar de opkamer. Tussen de rechter en linker achterkamer is een metalstuud wand aanwezig bestaande uit een twee dichte delen, één vast venster, een deur met een raam en een vast venster. Erboven bevinden zich vijf bovenlichten. In de linker achterkamer bevinden zich twee vlakke deuren. Één naar de kelder en één naar het pand Laan 28.

Figuur 12 Voorgevel en rechterzijgevel Korte Beestenmarkt 5

Figuur 13 Achtergevel Korte Beestenmarkt 5

2.3 Korte Beestenmarkt 5

2.3.1 Exterieur

Van de Korte Beestenmarkt 5 zijn drie gevels zichtbaar: de voorgevel, rechter zijgevel en achtergevel.

Voorgevel

De voorgevel is een gemetselde lijstgevel in kruisverband. De bovenzijde is afgewerkt met een eenvoudige kroonlijst. De begane grond bestaat uit een houten pui. Deze pui bestaat uit links een houten paneeldeur met bovenlicht, hiernaast een zesruits schuifvenster, een dubbele paneeldeur met bovenlicht, rechts hiervan een zesruits schuifvenster en geheel rechts een houten paneeldeur met bovenlicht. De deuren hebben een houten omlijsting en de bovenzijde van de linkerdeur tot en met de rechterdeur zijn voorzien van een kroonlijst. Op de eerste verdieping bevinden zich vier 19de eeuwse T-vensters naast elkaar. Op de tweede verdieping bevinden zich vier vierruits schuifvensters uit de 20ste eeuw.

Achtergevel

De achtergevel is een gemetselde gevel waarvan de begane grond een belendende gevel is. Op de eerste en tweede verdieping bevinden zich twee bolvensters.

Rechterzijgevel

De rechter zijgevel is een blinde gestuukte gevel. De begane grond gevel is een belendende gevel.

Dak

Het dak is een schilddak gedekt met oud Hollandse pannen. In het dak zijn diverse stalen dakramen aanwezig. Tegen de rechter zijgevel bevindt zich een gemetselde schoorsteen.

2.3.2 Interieur

Begane grond

De begane grond is opgedeeld in een vijftal ruimtes, allen gescheiden door gemetselde muren. Links- en rechtsvoor in het pand bevinden zich twee entreehallen, beiden voorzien van een houten plankenvloer op regelwerk, wit gestuukte wanden en -plafond en een witgeschilderde houten meterkast met vlakke deur. De linker entreehal geeft via een vlakke draaideur direct toegang tot de grote centrale ruimte op de begane grond. Deze ruimte is voorzien van een plankenvloer op regelwerk, gestuukte witgesausde muren en een wit stucplafond. Op de vloer oud linoleum en stukken oude vloerbedekking. Direct naast de linker entreehal, in de hoofdruimte van de begane grond, bevindt zich een extra berghok met houten wanden, voorzien van een houten plint. Via een vlakke houten deur voorzien van bovenlicht komt men aan de achterzijde van het pand in een ruimte met gestuukte, witgesausde muren en vlak stucplafond en een vloer van cementtegels. Deze ruimte was voorheen een binnenplaats. Vanuit de binnenplaats zijn de 18de eeuwse deur en twee venster zichtbaar. De vensters zijn afgetimmerd en niet meer in zijn totaliteit aanwezig.

Figuur 14 Begane grond Korte Beestenmarkt 5

Figuur 15 Stucplafond Korte Beestenmarkt 5

Figuur 16 Linker trappenhuis Korte Beestenmarkt 5

Figuur 17 Stooknis eerste verdieping Korte Beestenmarkt 5

Eerste verdieping

Zowel de linker- als rechter entreehal bieden door middel van een grijs geschilderde houten trap (met links een bovenkwart naar rechts, en rechts een bovenkwart naar links) toegang tot de eerste verdieping. Beide trappen zijn voorzien van houten leuningen.

De eerste verdieping is opgedeeld in acht ruimtes. Alle ruimtes zijn gescheiden door muren in metselwerk, en hebben een houten plankenvloer op regelwerk. Aan de voorzijde van het pand bevinden zich twee aan elkaar gespiegelde ruimtes, van elkaar gescheiden door een houten schuifdeur. In beide ruimtes ligt een plankenvloer op regelwerk, en zijn de wanden voorzien van een jaren '30 grijs-wit behang met een plint van 12 cm hoog. In beide kamers bevindt zich een stucplafond met kaderlijst en centraal volutenornament. Aan de raamzijde van beide kamers is een lambrisering met eenvoudige vierkante sierlijsten aangebracht die tot de hoogte van de vensterbanken reikt. Daarboven is olijfgroene wandbespanning aangebracht. De kamer links heeft aan de linkerzijde een blauwgrijs betegelde schouw met aansluiting voor een gaskachel. De kamer rechts heeft een oranje geschilderde stookplaats met gaskachel. In de achterste wand van deze kamer is een inbouwkast geplaatst.

Door een paneeldeur is er toegang naar een overloop, met links twee paneeldeuren naar het trapgedeelte, rechts een paneeldeur voor de WC en rechtdoor de deur naar de kamer linksachter en de keuken rechtsachter. Via de keuken en de kamer is er toegang tot de badkamer.

De wanden van de kamer linksachter zijn voorzien van jaren '30 grijs-wit behang en een 12 cm hoge houten plint. De linkermuur daarnaast is opgedeeld in twee inbouwkasten aan weerszijden van een manshoge roodgeverfde nis met boog, voorzien van houten rand. Het plafond is in wit stuc, met decoratieve lijst aan de randen.

De WC is tot halverwege de muur betegeld met vierkante crèmekleurige tegeltjes, waarbij de achterwand van de tegels oranje van kleur is. De muren boven de tegels zijn gestuukt, net als het plafond. Verder een eenvoudige witte keramieken toiletpot met witte keramieken stortbak.

In de keuken is tegen de rechterwand een granieten aanrecht met granieten spoelbak geplaatst. De onderkastjes zijn van witgeschilderd hout. De achterwand bij het aanrecht is voorzien van crèmekleurige tegeltjes. In de linker achterhoek van de keuken, tegenover de deur, bevindt zich nog een oude stookplaats met schouw en roodgeschilderde achterwand. Het plafond en de wanden zijn in stuc, de wanden zijn voorzien van 12 cm hoge houten plinten. In de keuken ligt op de vloer een versleten groene vloerbedekking

De badkamerwanden en plafond zijn geheel wit gestuukt, en de wanden zijn voorzien van een 12cm hoge houten plint. Over de houten vloerdelen liggen oude stukken bruin linoleum. Er staat een losse badkuip tegen de rechterwand en tegen de zuidelijke wand is een blauwe wasbak gemonteerd.

Figuur 18 Gietijzeren stortbak Korte Beestenmarkt 5

Figuur 19 en suite deuren tweede verdieping Korte Beestenmarkt 5

Figuur 20 Kap constructie Korte Beestenmarkt 5

Figuur 21 schouw en kastdeuren tweede verdieping met bouwsporen wandbespanning Korte Beestenmarkt 5

Tweede verdieping

Via een geschilderde houten trap met onderkwart naar rechts, komt men op de tweede verdieping, die door houten wanden in zeven ruimtes is opgedeeld.

De overloop met witgeschilderde houten wanden, gestuukt plafond en beige zeil op de houten vloer, geeft toegang tot vijf ruimtes. De wanden zijn voorzien van houten plinten van 12cm hoog. De linker- en rechterwand van de twee ruimtes aan de voorzijde van het pand zijn beiden met hout betimmerd, en voorzien van bergruimte rond de gemetselde stookplaatsen. Op de houten plankenvloer ligt oud grijsbruin zeil. De ruimtes worden gescheiden door een dubbele paneeldeur. In de linker ruimte staat een rode gaskachel. Aan het plafond loopt een houten moerbalk over de gehele breedte van het huis.

Rechts op de overloop is de WC gesitueerd; de wanden en het plafond hiervan zijn gestuukt en lichtblauw gesausd. Verder een oude blauw geverfde gietijzeren stortbak op gietijzeren steunen en een witte keramieken toiletpot. De binnenzijde van de wc-deur is eveneens blauw geschilderd.

Aan de achterzijde van het huis bevindt zich nog een kamer links, en de keuken en badkamer aan de rechterkant. De keuken is bereikbaar via een paneeldeur via de overloop, en is voorzien van een L-vormig aanrecht, waarvan het rechterdeel van graniet gemaakt is. De onderkastjes/planken zijn van hout, en zijn wit en grijsblauw geschilderd. Boven het aanrecht rechts zijn crèmekleurige tegels geplaatst als spatwand. De vloer is voorzien van grijs zeil.

De kamer links is aan de linkerzijde voorzien van houten betimmering met hierin opbergruimte aan weerszijden van de gemetselde schouw. De hele wand is wit geschilderd. Het plafond is in stuc, met een randprofiel. Op de vloer ligt een versleten groen zeil. In de rechterwand geeft een groengeschilderde houten paneeldeur toegang naar de badkamer, met links aangrenzend daaraan een net zo hoge maar smallere opening in de wand. De wanden zijn voorzien van houten plinten van 12cm hoog. De badkamer heeft eveneens gestuukte wanden en een gestuukt plafond, en de houten plankenvloer is bedekt met beige zeil. Tegen de rechterwand staat een vrijstaande badkuip op pootjes, met daarnaast tegen de wand een wit keramieken wastafel. Rechts van de wastafel is een inbouwkast in de muur. De wanden zijn voorzien van houten plinten van 12 cm hoog. Aan de raamzijde is over de gehele achterwand een houten lambrisering bevestigd die tot aan de vensterbanken reikt.

Zolder

Het dak is een eenvoudig schilddak, aan de binnenzijde verder niet extra afgewerkt.

4. Waardestellingen

Deze waardestelling is opgesteld aan de hand van de Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek 2009. Voor deze waardestelling is alleen gekeken naar de cultuurhistorische waarde en niet naar de bouwtechnische toestand, gebruikersbelangen, eventuele ontwerpoverwegingen en financiële aspecten.

Voor de waardestelling wordt eerst naar de contextuele waardestelling gekeken. Aanvullend wordt er naar de interne waardestelling gekeken.

Hoge cultuurhistorische- en monumentale waarde worden toegekend aan elementen die van cruciaal belang zijn voor de structuur en/of betekenis van het object of gebied. Positieve cultuurhistorische- en monumentale waarde worden toegekend aan elementen die van belang zijn voor de structuur en/of betekenis van het object of gebied. Indifferente cultuurhistorische- en monumentale waarde wordt toegekend aan elementen die van relatief weinig belang zijn voor de structuur en of betekenis van het object of gebied.

De waardestelling wordt ondersteund door waarderingstekeningen. Aan de hand van drie kleuren worden de monumentale waarden aangegeven. Voor hoge monumentale waarde wordt de kleur blauw gebruikt, voor positieve monumentale waarde wordt gebruik gemaakt van een groene kleur, en voor de indifferente onderdelen een gele kleur. Voor de niet direct zichtbare onderdelen op de tekeningen wordt een kruis gebruikt, voor de waarde van het plafond en een rondje voor de waarde van het interieur of voor een interieur onderdeel. De tekeningen zijn niet los te zien van de textuele waardestelling.

Contextuele waardestelling

Algemene historische waarde;

De panden getuigen van de vermenging van winkels en woonhuizen in de zelfde straat rond de 18de eeuw. De historische waarde is positief.

Stedenbouwkundige waarden en ensemblewaarde;

De panden hebben geen ensemblewaarde: ze hebben tot op heden niet tot een ensemble behoord, daargelaten dat ze in de zelfde straat staan. Hierdoor hebben de panden geen hoge ensemblewaarde. De panden hebben geen beeldbepalende functie en hebben ook hier geen hoge waarde.

Architectuurhistorische waarden;

Korte beestenmarkt 1 is een goed voorbeeld van een 18de eeuwse lijstgevel. Korte beestenmarkt 5 is een goed voorbeeld voor een 18de eeuwse winkelpui. Hierdoor hebben de voorgevels een hoge monumentale waarde.

Bouwhistorische waarden;

De aanpassingen van de panden zijn op een manier gedaan dat er nauwelijks bouwsporen zijn overgebleven, behalve op de tweede verdieping van Korte Beestenmarkt 5, ter plaatsen van de inbouwkasten. Hier heeft een wandbespanning gezeten. De bouwhistorische waarde is positief.

Gebruikshistorische waarde:

Dat Korte Beestenmarkt 5 zo lang de zelfde functie heeft kunnen behouden is bijzonder te noemen. Helaas staat het pand nu leeg. Verder heeft de gebruiksgeschiedenis geen hoge waarde.

Interne waardestelling

Korte Beestenmarkt 1

Exterieur

De voorgevel en de rechterzijgevel zijn door de gaafheid en de architectuur van de onderdelen van hoge monumentale waarde. De linkerzijgevel is door zijn eenvoud van positieve monumentale waarde

Interieur

Van het interieur is alleen de opslag, de beide kelders en de begane grond bekeken en de onderdelen zoals de binnenluiken, lambrisering, schouw en wandbespanning zijn hoge monumentale waarde. Dit zelfde geldt voor de leuning naar de kelder. In de linker kelder bevindt zich een schouw van positieve monumentale waarde. Tussen de gang en de opkamer bevindt zich een houten paneeldeur uit de 18de eeuw deze is weggetimmerd achter een gipsen wand. Deze deur is van hoge monumentale waarde.

Korte Beestenmarkt 5

Exterieur

De voorgevel is door het behoud van de winkelpui en het behoud van de overige architectuur van hoge monumentale waarde. Dit is exclusief de vensters op de tweede verdieping. De zijgevel is als bouwmuur en waarschijnlijk van een ouder dato als de voorgevel en van hoge monumentale waarde. De achtergevel is een eenvoudige gevel maar wel behorende tot het oude deel van het gebouw en van positieve monumentale waarde. De kozijnen in de zij en achtergevel zijn van recentere datum en hebben een indifferente waarde.

Interieur

Het interieur heeft een stuk lagere waarde door de vele verbouwingen toch zijn er nog een paar monumentale onderdelen. De indeling op de eerste verdieping is de originele indeling en van positieve monumentale waarde. De deuren op de eerste verdieping en de ensuite deuren op de tweede verdieping zijn van hoge monumentale waarde door hun gaafheid. De gietijzeren stortbak op de tweede verdieping is door zijn behoud uniek en van een hoge monumentale waarde. Meestal verdwijnen dit soort onderdelen als eerst in de container. De stucplafonds op de eerste verdieping zijn dichtgeverfd maar na een restauratie van hoge monumentale waarde. De trappen naar de eerste verdieping zijn niet de oorspronkelijke trappen maar zijn de trappen uit de 19de eeuwse verbouwing en hebben een positieve monumentale waarde.

5. Advies

Behoud van de volgende onderdelen is uit oogpunt van het monument Korte Beestenmarkt 1 van belang:

1. Het gehele exterieur
2. Gedeeltelijke indeling van het interieur
3. De deur tussen de middengang en de opkamer.

Documenteren van onderdelen die in slechte staat zijn in Korte Beestenmarkt 1:

1. Wandbespanning
2. Luiken
3. Schouw
4. Lambrisering

Behoud van de volgende onderdelen is uit oogpunt van het monument Korte Beestenmarkt 5 van belang:

1. Het gehele exterieur
2. Gedeeltelijke indeling van het interieur
3. Lambrisering
4. Stucplafond
5. Houten wand bij linker trap

Tijdens de werkzaamheden komen mogelijk historische onderdelen te voorschijn. Geadviseerd wordt deze aan een bouwhistorisch onderzoek te onderwerpen, als aanvulling op deze rapportage.